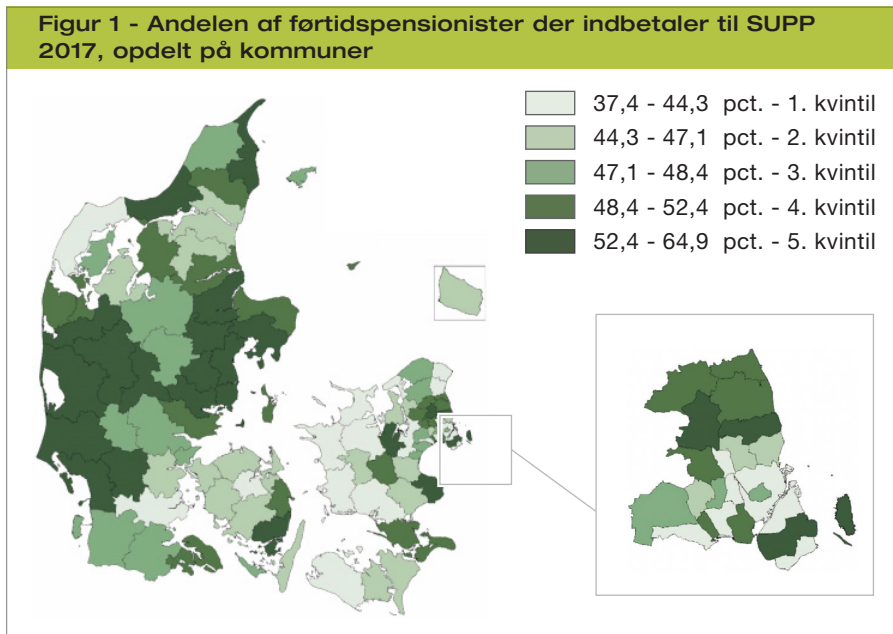

Store forskelle i indbetalinger til SUPP fra kommune til kommune

Der er stor forskel på andelen af førtidspensionister i de enkelte kommuner, der vælger at indbetale til den frivillige arbejdsmarkedspensionsordning for førtidspensionister - også kaldet SUPP. Rødovre havde i 2017 den mindste andel med 37,3 pct., mens andelen toppede i Odder med 64,9 pct. Der kan være flere forklaringer på variation imellem kommunerne, herunder de karakteristika der kendetegner førtidspensionisterne i de enkelte kommuner samt kommunernes informationsniveau om ordningen til førtidspensionisterne, viser en ny analyse fra ATP.

Det er ikke bare gennemsnittet i Rødovre og Odder, der skiller sig meget ud fra de andre kommuner. Ser man fx på andelen af førtidspensionisterne, der er tilmeldt SUPP-ordningen i hhv. de 20 kommuner med de højeste tilmeldingsrater og de 20 med de laveste tilmeldingsrater, så er forskellen stadig markant, med hhv. et gennemsnit på 40,8 pct. og 55,8 pct. Ser man nærmere på forskellen imellem kommunerne – se Figur 1 - så tegner der sig et geografisk mønster. I de vest- og østjyske midtkommuner er den gennemsnitlige andel af førtidspensionisterne, der bidrager til SUPP, generelt høj, mens andelen er lav i mange af de vestsjællandske kommuner.

Der kan være flere forklaringer på de store forskelle i andelen, der har valgt at indbe-

Note: Figuren viser andelen af de 18-64-årige førtidspensionister, der indbetalte til SUPP ordningen i både ATP og PensionDanmark, opdelt på kommuner. Tallene er opgjort ultimo 2017. Kvintil henviser til en femtedel af populationen, hvor kommunerne er populationen.

Kilde: ATP's egne beregninger 2019 på data fra Danmarks Statistik.

tale til SUPP-ordningen på tværs af kommunerne.

En forklaring kan være, hvornår førtidspensionisterne i de enkelte kommuner har fået tilkendt deres førtidspension. Det er nemlig veldokumenteret (se Faktum 186), at dem, der fik tilkendt deres førtidspension før 2003 (på den gamle ordning), i meget lavere grad har tilmeldt sig SUPP-ord-

ningen end dem, der har fået tilkendt deres førtidspension på den nye ordning (fra 2003 og fremefter).

En anden forklaring kan være de karakteristika/baggrundsvariable, der kendetegner dem, der modtager førtidspensionen i de enkelte kommuner og deres individuelle behov for at indbetale til SUPP-ordningen. ►

Og en helt tredje forklaring kan være den måde, kommunerne informerer nye førtidspensionister om muligheden for at tilmelde sig SUPP-ordningen. Siden indførelsen af førtidspensionen i 2003 har det været lovpligtigt, at kommunerne informerer nye førtidspensionister om muligheden for at indbetale til SUPP, men undersøgelser viser, at kendskabet er lavt.

Nedenfor kigger vi nærmere på de tre forklaringer.

Skyldes forskellen tidspunktet for tildeling af førtidspension?

SUPP-ordningen blev som nævnt først introduceret i 2003, efter at mange af de nuværende førtidspensionister havde fået tilkendt deres førtidspension. Erfaringen er, at mange tilmelder sig ordningen, samtidig med at de starter på deres førtidspension. Det er den primære forklaring på, at der er dobbelt så mange blandt dem, der har fået tilkendt deres førtidspension fra 2003 og frem (58,3 pct), der har tilmeldt sig ordningen ift. til dem, som fik tilkendt førtidspensionen før 2003

Sådan er der regnet

I denne analyse indgår SUPP-indbetalingerne til ATP og til PensionDanmark, som udgør næsten alle dem, der indbetaler til SUPP-ordningen. Analyserne er lavet fra året 2003, hvor ordningen startede, og frem til senest tilgængelige registerår (2017) hos Danmarks Statistik. Igennem analysen skelnes flere steder imellem førtidspensionister på den gamle ordning (tilkendt før 2003) og nye ordning (tilkendt fra 2003 og frem), fordi deres ydelsesgrundlag er forskelligt, og fordi SUPP-ordningen blev indført i 2003. Når vi i teksten sammenligner med 2009, og skriver, at det var det år VIVE kiggede på spredningen imellem kommunerne, så skyldes det, at de nyeste registerdata de havde adgang til i 2011 var fra 2009.

(28,9 pct.) (se [Faktum 186](#) for en uddybning). Opdeles Figur 1 på førtidspensionister på den nye og gamle ordning (figurerne er ikke vist her), så ændrer det ikke på det mønster, vi ser i Figur 1, og det må derfor konkluderes, at det ikke er fordelingen på ny og gammel ordning, der driver forskellen imellem kommunerne.

Effekten af baggrundsvARIABLE

Vi ved fra andre undersøgelser, at en række forhold påvirker sandsynligheden for at tilmelde sig SUPP-ordningen, herunder: alder, køn, uddannelsesniveau, civilstatus, etnicitet, gammel-/ny-ordning, anden opsparing, boligforhold, invalidepension (udover førtidspensionen), helbred og kommune.

Derfor har vi opstillet en sandsynlighedsmodel, der på en og samme tid tager højde for mange forskellige forhold. På baggrund af modellen kan følgende bl.a. konkluderes:

- Jo større pensionsopsparing i andre pensionsordninger, jo højere tilmeldingsrate
- Jo større udbetaling fra en arbejdsmarkedspension (invalidepension), jo lavere tilmeldingsrate
- Jo større "anden formue", fx i form af en boligformue, jo højere tilmeldingsrate
- For modtagere af førtidspension på den gamle ordning er tilmeldingsraten meget lavere
- Kvinder tilmelder sig oftere ordningen
- Personer med lange uddannelser tilmelder sig oftere ordningen
- Personer med en alvorlig diagnose sparer ikke så ofte op i ordningen.

Ovenstående forhold forklarer dog langt fra forskellene imellem kommunerne, og der er således stadig signifikante forskelle imellem kommunerne, når der er korigeret for ovenstående.

Om estimeringen siger analysechef i ATP Michael Jørgensen:

"Selvom mange af de undersøgte forhold har en effekt på sandsynligheden for, at

en førtidspensionist vælger at bidrage til SUPP'en, så forklarer modellen langt fra hele variationen imellem kommunernes tilmeldingsrater. Derfor må der være andre faktorer, der har betydning for, om en førtidspensionist vælger at tilmelde sig SUPP'en. En anden mulig faktor er, hvordan kommunerne præsenterer nye førtidspensionister for ordningen, og hvad de kan forvente at få ud af at spare op i ordningen."

Kommunernes indsats for at løfte tilmeldingerne

Som nævnt tidligere, skal alle nye førtidspensionister informeres om SUPP-ordningen af deres kommune. Det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd (VIVE) undersøgte i 2011 med registerdata fra 2009 og survey data fra 2011, hvilken betydning information om ordningen har for sandsynligheden for, at den enkelte førtidspensionist vælger at tilslutte sig SUPP-ordningen. I undersøgelsen konkluderer VIVE flere forskellige ting.

Kendskabet til ordningen blandt førtidspensionisterne lå ifølge deres undersøgelse på 50 pct., hvilket lyder lavt i betragtning af, at alle nye førtidspensionister burde være informeret om ordningen. Og blandt dem, der havde hørt om ordningen, men som havde valgt ikke at indbetale til ordningen, svarede 52 pct., at de ikke indbetaler på grund af manglende information, og 61 pct., at det er på grund af, at de er usikre på, om ordningen kan betale sig for dem.

Undersøgelsen så også på, hvor meget tid kommunerne brugte på at informere om ordningen, og da viste undersøgelsen, at 44 pct. af de kommunale medarbejdere bruger mindre end 5 minutter på at informere om ordningen.

79 pct. af førtidspensionisterne i undersøgelsens sagde, at de var positivt indstillet over for, at kommunen med henblik på at informere om ordningen videregiver information til ATP eller et andet pensionsselskab om, at førtidspensionisten er blevet tilkendt en førtidspension.

VIVE konkluderede på baggrund af deres undersøgelse bl.a. følgende:

”Overordnet set giver analysen af survey-data indsamlet hos kommunale medarbejdere indtryk af, at der ikke bruges særlig meget tid og energi på at informere førtidspensionister om SUPP i flertallet af de danske kommuner.”

Tesen om, at god information får flere til at tilmelde sig, understøttes af pensionsmedarbejder Inger-Lise Hesselbjerg i Odsher Kommune – den kommune hvor man i 2017 havde den største tilmeldingsrate:

”Jeg er i kontakt med de fleste af kommunens nye førtidspensionister, når de skal have igangsat deres udbetalinger, og her forklarer jeg om vigtigheden af at spare op til alderdommen. Jeg minder borgerne om, at de falder i ydelse, når de engang overgår til folkepension, og at SUPP’en er en særlig gunstig ordning for dem, fordi de kun skal indbetale en tredjedel selv.”

Det er Inger-Lises erfaring, at langt hovedparten af de nye førtidspensionister ikke selv har hæftet sig ved tilbuddet om SUPP i de papirer, de modtager ved tilkendelsen af deres førtidspension. De fleste har dog let ved at forstå både vigtigheden og fordelene, når hun forklarer om det. Og alligevel er der jo nogen, der vælger ordningen fra. Typisk sker fravalget, fordi borgeren har en diagnose, som ned sætter sandsynligheden for at nå folkepensionsalderen, oplever hun.

”Men jeg taler også med fx misbrugere, der ikke kan overskue tanken om at

undvære penge hver måned til opsparring – indtil jeg forklarer dem, at det jo efter skat kun er cirka 119 kr., de selv skal indbetale, og at der stadig indbetales cirka 350 kr. for dem hver måned. Den lille oversættelse gør ofte, at de ender med at vælge ordningen til.”

I Odsher er man også opmærksom på de borgere, der har været på førtidspension i mange år:

”Når de henvender sig for at søge om de pensionsrelaterede ydelser, fx medicintilskud, så laver vi lige et tjek på dem og minder om SUPP’en, hvis de ikke er tilmeldt.”

Er variationen i tilmeldingsraten blevet mindre over tid?

For at se om variation i tilmeldingsraterne imellem kommunerne har ændret sig væsentligt fra da VIVE i 2011 kiggede på data fra 2009 (nyeste registerdata på daværende tidspunkt), har vi sammenholdt spredningen imellem kommunerne i hhv. 2009 og 2017. Konklusionen fra den analyse er, at der næsten ingen forandring er sket i spredningen over de næsten 10 år. Tilmeldingsraten er dog i samme periode steget fra 36,1 pct. til 48,2 pct.

Stigningen i tilmeldingsraten skyldes dog i høj grad, at førtidspensionister på den gamle ordning (før 2003) erstattes af førtidspensionister på den nye ordning, for hvem tilmeldingsraten er højere. Udskiftningen sker, fordi man ikke længere tilkender førtidspension på den gamle ordning, og i takt med at disse personer overgår til folkepension eller dør, så er

Fakta om SUPP

Fakta om SUPP
– se faktum nr. 186

stattes de af førtidspensionister på den nye ordning. Ser man alene på udviklingen i tilmeldingsraten for førtidspensionisterne på den nye ordning fra 2009 til 2017, så faldt raten fra 62,7 pct. i 2009 til 53,6 pct. i 2017.

”Den store spredning i tilmeldingsraterne efterlader en fornemmelse af, at flere førtidspensionister ville tilmelde sig SUPP-ordningen, hvis de fik mere information om, hvor fordelagtig ordningen faktisk kan være for dem, fordi staten betaler 2/3 af bidraget. Der kan dog godt være gode grunde til ikke at tilmelde sig ordningen, men disse grunde gælder næppe for samtlige af de 46,4 pct. af førtidspensionisterne på den nye ordning, som i 2017 ikke var tilmeldt ordningen”, siger analysechef Michael Jørgensen.

Kilder:

Supplerende arbejdsmarkedspension. Hvorfor vælger eller fravælger førtidspensionister ordningen?:

<https://www.vive.dk/da/udgivelser/supplerende-arbejdsmarkedspension-4523/>

Færre nye førtidspensionister vælger at indbetale til SUPP, Faktum 186:

<https://www.atp.dk/presse/nyhedsbrevet-faktum/faerre-nye-foertidspensionister-vaelger-at-indbetale-til-supp>